

13.2.2023

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

jo vuoden kestäneestä Venäjän hyökkäyksestä ja sodasta Ukrainaa vastaan
(2023/2558(RSP))

Viola von Cramon-Taubadel, Anna Cavazzini, Bronis Ropé, Markéta Gregorová, Francisco Guerreiro, Hannah Neumann, Pär Holmgren, Alice Kuhnke, Jakob G. Dalunde, Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Heidi Hautala, Yannick Jadot, Mounir Satouri, Sergey Lagodinsky
Verts/ALE-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma jo vuoden kestäneestä Venäjän hyökkäyksestä ja sodasta Ukrainaa vastaan
(2023/2558(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Ukrainasta ja Venäjästä,
 - ottaa huomioon YK:n peruskirjan, Haagin sopimukset, Geneven sopimukset ja niiden lisäpöytäkirjat sekä Rooman perussäännön,
 - ottaa huomioon 3. helmikuuta 2023 pidetyssä EU:n ja Ukrainan 24. huippukokouksessa annetun yhteisen lausuman,
 - ottaa huomioon 15. joulukuuta 2022 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
 - ottaa huomioon vuonna 2006 tehdyn Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Euroopan unionin välisen yhteistyö- ja avunantosopimuksen¹,
 - ottaa huomioon 2. marraskuuta 2022 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman Kansainvälisen rikostuomioistuimen kertomuksesta (Report of the International Criminal Court) ja 14. marraskuuta 2022 annetun päätöslauselman Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen johdosta haettavien korvausten edistämisestä (Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine),
 - ottaa huomioon 7. joulukuuta 2022 annetun YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston raportin siviilien surmista, summittaista teloituksista ja yksittäisiin siviileihin kohdistetuista hyökkäyksistä Kiovan, Tšernihivin ja Sumyn alueilla Venäjän federaation Ukrainaan kohdistaman aseellisen hyökkäyksen yhteydessä (Killings of civilians: summary executions and attacks on individual civilians in Kyiv, Chernihiv, and Sumy regions in the context of the Russian Federation’s armed attack against Ukraine),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Venäjän federaatio käynnisti 24. helmikuuta 2022 ilman edeltävää provokaatiota perusteettoman ja laittoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan; ottaa huomioon, että Venäjän toimet Ukrainassa kuluneen vuoden aikana uhkaavat jatkuvasti rauhaa ja turvallisuutta Euroopassa ja koko maailmassa;
- B. ottaa huomioon, että Venäjä aloitti hyökkäyksensä Ukrainaa vastaan vuonna 2014 miehittämällä osia Donbassin alueesta ja miehittämällä ja liittämällä itseensä Ukrainalle kuuluvan Krimin autonomisen tasavallan;
- C. ottaa huomioon, että Venäjän joukot ovat tehneet mielivaltaisia hyökkäyksiä Ukrainassa asuinalueita ja siviili-infrastruktuuria vastaan; toteaa, että vahvistettujen tietojen

¹ EUVL L 115, 28.4.2006, s. 50.

mukaan tuhansia siviilejä, myös satoja lapsia, on surmattu ja vielä suurempi määrä ihmisiä on joutunut kidutuksen, ahdistelun, raiskausten, sieppausten tai pakkosiirtojen kohteeksi; toteaa, että Venäjän armeija käyttää näitä rikoksia sodankäynnin aseena Ukrainan siviiliväestöä vastaan; toteaa, että tällainen Venäjän omien joukkojen ja sen käyttämien sijaisjoukkojen epäinhimillinen toiminta on täysin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vastaista;

- D. ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäystä paenneet miljoonat ukrainalaiset ovat joutuneet siirtymään Ukrainassa ja Ukrainasta; ottaa huomioon, että Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen jatkuessa ihmiset joutuvat edelleen pakenemaan kodeistaan; toteaa, että Venäjän sotarikosten seurauksena kokonainen sukupolvi ukrainalaislapsia on traumatisoitunut ja miljoonat ukrainalaiset siviilit ja sotilaat tarvitsevat hoitoa mielenterveysongelmien, masennuksen, ahdistuksen ja traumaperäisen stressihäiriön vuoksi;
- E. ottaa huomioon, että Venäjä jatkaa järjestelmällisesti Ukrainan energia- ja siviili-infrastruktuurin tuhoamista pitkän kantaman ohjuksilla sekä Iranin islamilaisen tasavallan toimittamalla droneilla ja pyrkii aiheuttamaan äärimmäistä ahdistusta Ukrainan kansalle ja hallitukselle ja murtamaan niiden taistelutahdon;
- F. ottaa huomioon, että vapautetuilta Ukrainan alueilta on löydetty valtavasti todisteita Venäjän omien joukkojen ja sen käyttämien sijaisjoukkojen tekemistä rakenteellisista ja laajalle levinneistä ihmisoikeusloukkauksista ja sotarikoksista, joita ovat muun muassa summittaiset teloitukset ja hautaaminen joukkohautoihin, raiskaukset ja muut seksuaalisen väkivallan muodot, kidutus, siviilien käyttö ihmiskilpinä, siviilien (myös lasten) pakkosiirrot Venäjälle, ekosysteemien tuhoaminen, aluevaikutteisten räjähteiden käyttö, mukaan lukien laittomat rypäleammukset tiheään asutuilla alueilla, sekä siviili-infrastruktuurin, muun muassa sairaaloiden, kotien ja koulujen, kohdennettu tuhoaminen;
- G. katsoo, että naiset ja tytöt ovat erityisesti vaarassa humanitaaristen kriisien ja pakkomuuttokriisien aikana, koska he joutuvat jatkuvasti ja suhteettomasti sukupuolistuneen väkivallan uhreiksi; ottaa huomioon, että monet naiset ovat jääneet Ukrainaan ja toimivat taistelutehtävissä; ottaa huomioon, että on viitteitä siitä, että vankeudessa olevia ukrainalaisia naissotilaita on kidutettu ja heihin on kohdistettu seksuaalista väkivaltaa; ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston tietojen mukaan suurin osa Venäjän joukkojen miehityksellä alueilla toteuttamien summittaisten teloitusten uhreista on miehiä, joten eloonjääneet perheenjäsenet, joista monet ovat naisia, joutuvat selviämään usein yksin ja heidän perheidensä tulot ovat rajalliset ja he kantavat kasvavan hoitotaakan ja kärsivät vakavista henkisistä traumaista ja ahdistuksesta;
- H. ottaa huomioon, että Venäjä järjesti 9.–11. syyskuuta 2022 laittomat aluevaalit laittomasti liitetyissä Ukrainalle kuuluvassa Krimin autonomisessa tasavallassa ja Sevastopolin kaupungissa, ja toteaa, että EU ei tunnusta kyseisiä vaaleja; ottaa huomioon, että Venäjän laittomasti nimittämät niin sanotut viranomaiset järjestivät 23.–27. syyskuuta 2022 laittomia kansanäänestyksiä osissa Ukrainalle kuuluvia Donetsk, Hersonin, Luhanskin ja Zaporizžjan alueita, mikä on selvästi vastoin YK:n peruskirjaa ja Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta, ja että tämän jälkeen nämä

alueet liitettiin laittomasti Venäjään;

- I. toteaa, että tämän konfliktin vaikutukset ulottuvat edelleen koko maailmaan ja se uhkaa turvallisuutta Euroopan ulkopuolellakin, koska se vaikuttaa kansainväliseen ruokaturvaan ja koska ydinonnettomuuden riski on yhä olemassa; toteaa, että Venäjän hyökkäyssota osoittaa Moskovon kyvyttömyyden luopua vanhakantaisesta kolonialistisesta suhtautumisesta naapurimaihinsa;
- J. ottaa huomioon, että Venäjän viime vuonna toteuttaman Ukrainan viljan vientiin kohdistuvan saarron vuoksi useita miljoonia ihmistä Ukrainassa ja sen ulkopuolella uhkaa nälänhätä, joka tuo mieleen holodomorin; ottaa huomioon, että niin kutsuttu viljasopimus on edelleen epävarma ja että ukrainalaisviljelijät joutuvat hengenvaaraan muokatessaan maitaan tulevaa satokautta varten;
- K. ottaa huomioon, että Venäjä on uhannut Ukrainassa rauhanomaisiin tarkoituksiin käytettävien ydinlaitosten ja niiden henkilöstön turvallisuutta ja turvajärjestelyjä, mikä on lisännyt merkittävästi kansainvälisen ydinonnettomuuden riskiä; ottaa huomioon, että Venäjä on ottanut haltuunsa ja militarisoinut Zaporizžjan ydinvoimalan, jossa tilanne heikkenee ukrainalaishenkilöstön psykologisen tilan ja laitteiden kunnan vuoksi; ottaa huomioon, että vaikka Kansainvälinen atomienergiajärjestö on läsnä Zaporizžjassa, se on ilmaissut huolensa siitä, että maailma on tulossa välinpitämättömäksi ydinvoimalaan liittyvien vaarojen suhteen;
- L. toteaa, että Venäjän hyökkäyksestä ja epävarmasta sosioekonomisesta tilanteesta huolimatta Ukrainan hallitus on onnistunut jossain määrin toteuttamaan hallinnon hajauttamista ja demokratisoitumista edistäviä uudistuksia;
 1. tuomitsee mitä jyrkimmin Venäjän federaation edelleen jatkuvan hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan sekä Valko-Venäjän osallistumisen tähän sotaan ja vaatii Venäjää lopettamaan välittömästi kaikki sotatoimet Ukrainassa ja vetämään ehdoitta kaikki joukot ja sotilaskaluston Ukrainan koko kansainvälisesti tunnustetulta alueelta;
 2. ilmaisee varauksettoman solidaarisuutensa Ukrainan kansalle, tukee täysin Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä ja korostaa, että tämä sota rikkoo vakavasti kansainvälistä oikeutta;
 3. tuomitsee jyrkästi Venäjän asevoimien ja eri miehitysviranomaisten Ukrainassa 12 viime kuukauden aikana tekemät valtavat ja vakavat ihmisoikeusloukkaukset ja sotarikokset, joita ovat muun muassa summittaiset teloitukset, raiskaukset ja muut seksuaalisen väkivallan muodot, kidutus, sieppaukset ja asuinalueiden kohdennettu tuhoaminen; vaatii, että vastuulliset valtion viranomaiset ja sotilasjohtajat sekä muut henkilöt, jotka ovat syyllistyneet sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan, kansanmurha mukaan lukien, on saatettava vastuuseen teoistaan; korostaa jälleen antavansa täyden tukensa Kansainvälisen rikostuomioistuimen työlle sen auttaessa lopettamaan rankaisemattomuuden tapauksissa, joissa tekijät ovat syyllistyneet kansainvälisen yhteisön vakavimpina pitämiin rikoksiin;
 4. korostaa, että Ukrainalle on edelleen annettava humanitaarista apua ja että on vastattava miljoonien Ukrainassa ja Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden, erityisesti

haavoittuviin ryhmiin kuuluvien ihmisten, tarpeisiin; kehottaa jälleen EU:ta tehostamaan toimiaan, joilla puututaan Venäjälle pakkosiirrettyjen henkilöiden ja Venäjällä pakkotoimin adoptoitujen lasten vaikeaan tilanteeseen;

5. tuomitsee mitä jyrkimmin seksuaalisen ja sukupuolistuneen väkivallan käytön sodankäynnin välineenä ja korostaa, että kyseessä on sotarikos; kehottaa EU:ta ja Ukrainasta paenneita naisia ja tyttöjä vastaanottaneita maita takaamaan mahdollisuuden saada seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviä palveluja, erityisesti jälkiehkäisyä, myös raiskauksista selvinneille, ja tukemaan näiden palvelujen tarjoamista Ukrainassa;
6. on syvästi huolissaan konfliktin pitkän aikavälin ympäristövaikutuksista ja tuomitsee Ukrainan luonnonvaraiseen kasvistoon ja eläimistöön kohdistuvat Venäjän ympäristötuhorikokset sekä ilmakehän ja vesivarojen myrkyttämisen sen sotilaallisilla toimilla; tuomitsee myös Nord Stream 1- ja Nord 2 -kaasuputkien metaanivuotoihin johtaneen EU:ta vastaan tehdyn ympäristöhyökkäyksen;
7. tuomitsee mitä jyrkimmin Donetskin, Hersonin, Luhanskin ja Zaporizžjan alueiden laittoman liittämisen Venäjään sekä laittomat valekansanäänestykset, jotka loukkaavat Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta ja rikkovat räikeästi kansainvälistä oikeutta;
8. korostaa, että kenelläkään laittomasti liitetyllä Krimin niemimaalla järjestetyissä vaaleissa ”valituksi tulleella” ei ole lainmukaista mandaattia; korostaa, että Krim on edelleen kiistatta erottamaton osa Ukrainaa;
9. kehottaa jäsenvaltioita ja asiaankuuluvia EU:n toimielimiä lisäämään ja nopeuttamaan sotilaallista apuaan Ukrainalle, erityisesti aseiden ja ammusten toimittamista vastauksena selkeästi määriteltyihin tarpeisiin; ilmaisee tukensa äskettäin tehdyille päätöksille, joilla Ukrainalle annetaan nykyaikaista raskasta aseistusta;
10. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään varaosien toimittamista Venäjän säännöllisissä ohjusiskuissa tuhoutuneisiin Ukrainan energiaverkkoihin ja muunlaiseen kriittiseen infrastruktuuriin, jotta Ukrainan väestöä voidaan auttaa selviytymään loppupalvesta;
11. toteaa jälleen tukevansa jäsenvaltioiden päätöstä myöntää Ukrainalle EU:n ehdokasvaltion asema Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 49 artiklan mukaisesti ja muistuttaa sen merkitsevän ansioihin perustuvan prosessin alkua; kehottaa jäsenvaltioita keräämään poliittista tahtoa, jolla vauhditetaan uudelleen laajentumisprosessia, ja lunastamaan lupauksensa konkreettisilla myönteisillä toimilla EU:n jäseniksi pyrkivien ja EU:n jäsenyyden ansaitsevien maiden liittymisprosessissa; korostaa, että EU:n jäseniksi haluavien maiden on toteutettava tarvittavat uudistukset, jotka koskevat erityisesti oikeusvaltioperiaatetta, demokratiaa, perusvapauksia ja ihmisoikeuksia;
12. kehottaa toteuttamaan lisätoimenpiteitä ja kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään kymmenennen Venäjän vastaisen pakotepaketin mahdollisimman pian ja esittämään ennakoivasti ehdotuksia pakotteiden kehittämisestä sisällyttämällä niihin uusia aloja ja kohdistamalla niitä uusiin henkilöihin; kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan tarkastuksiaan sen varmistamiseksi, että Venäjää vastaan asetettujen pakotteiden

täytäntöönpanoa valvotaan tiukasti koko toimitusketjussa, ja myös estämään ulkomaisia välittäjiä myymästä EU:n tuotteita edelleen Venäjälle; kehottaa kaikkia kumppaneita, erityisesti EU:n ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita, yhtymään pakotepaketteihin; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita harkitsemaan toimenpiteitä sellaisia kolmansia maita vastaan, jotka pyrkivät auttamaan Venäjää ja Valko-Venäjää kiertämään niille määrätty pakotteet;

13. vaatii jälleen kieltämään välittömästi ja kokonaan timanttien, fossiilisten polttoaineiden ja uraanin tuonnin Venäjältä, alentamaan edelleen venäläisten öljytuotteiden hintakattoa yhteistyössä G7-kumppaneiden kanssa ja luopumaan täysin Nord Stream 1- ja Nord Stream 2 -kaasuputkista, jotta Putinin sotakoneiston rahoittaminen EU:n varoin saataisiin loppumaan;
14. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita estämään Rosatomin käynnissä olevat investoinnit kriittiseen infrastruktuuriin EU:ssa ja lopettamaan sen kaiken toiminnan EU:ssa;
15. kehottaa perustamaan erityistuomioistuimen, jotta voidaan tutkia Venäjän federaation poliittisen ja sotilasjohdon Ukrainaa vastaan tekemää hyökkäysrikosta ja nostaa siitä syytteet, ja kehottaa jäsenvaltioita tukemaan tällaisen tuomioistuimen perustamista poliittisesti ja taloudellisesti; katsoo, että EU:n on osoitettava johtajuutta rankaisemattomuuden torjunnassa ja rauhan palauttamisessa;
16. pitää myönteisenä, että YK:n yleiskokous on todennut, että Venäjä on saatettava vastuuseen kaikista kansainvälisen oikeuden, kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden loukkauksista Ukrainassa tai Ukrainaa vastaan; tukee YK:n yleiskokouksen suositusta perustaa kansainvälinen vahinkorekisteri, johon kirjataan todisteet kaikille luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille aiheutuneista vahingoista, menetyksistä tai vammoista sekä Venäjän luonnonympäristölle ja ilmastolle aiheuttamista laajalle levinneistä, pitkäaikaisista ja vakavista vahingoista, mukaan lukien todisteet ympäristötuhorikoksesta, sekä edistää ja koordinoi todisteiden keräämistä;
17. kehottaa komissiota mobilisoimaan edelleen kansainvälisiä kumppaneita ja varoja Ukrainan jälleenrakentamiseen tekemällä tiivistä yhteistyötä Ukrainan paikallisten itsehallintoelinten ja keskushallinnon kanssa ja vaatimaan samalla kunnianhimoisia demokraattisia ja institutionaalisia uudistuksia sellaisilla aloilla kuin tiedotusvälineiden vapaus, oikeusvaltioperiaate, korruption torjunta ja hallinnon hajauttaminen; kehottaa jälleen harkitsemaan venäläisten yksityishenkilöiden ja Venäjän keskuspankin jäädytettyjen varojen käyttämistä Ukrainan jälleenrakentamiseen;
18. kehottaa YK:n yleiskokousta pitämään Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan asialistallaan ja kehottaa EU:n kumppaneita eri puolilla maailmaa jatkamaan poliittisen ja humanitaarisen tuen antamista Ukrainalle, kun se puolustaa itsenäisyyttään, suvereniteettiaan ja alueellista koskemattomuuttaan; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja jäsenvaltioita tehostamaan sitoutumistaan maailman muiden alueiden johtajien kanssa Ukrainan tukemiseen ja lisäämään Venäjän hallintoon kohdistuvaa kansainvälistä painostusta;
19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle,

komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Ukrainan presidentille, hallitukselle ja parlamentille sekä Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille.